

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW OBRONY NARODOWEJ I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

z dnia 16 września 1953 r.

w sprawie wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez jednostki wojskowe w związku z używaniem terenów i gruntów oraz kwater przejściowych w czasie pokoju.

Na podstawie art. 49 i w związku z art. 46 oraz z art. 21, 24 i 25 ustawy z dnia 27 kwietnia 1951 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych (Dz. U. Nr 26, poz. 194) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie niniejsze normuje tryb postępowania w sprawie wynagrodzenia szkód wyrządzonych w czasie pokoju przez jednostki wojskowe w związku z używaniem terenów i gruntów lub w związku z objęciem strefą niebezpieczeństwa budynków albo określonego terenu oraz szkód wyrządzonych w pomieszczeniach zajętych przez te jednostki na kwatery przejściowe.

§ 2. Za szkody w rozumieniu niniejszego zarządzenia uważa się straty rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego. W szczególności za szkody uważa się:

- 1) szkody polne wyrządzone na terenach i gruntach podczas ćwiczeń, manewrów itp., jak np. zniszczenie lub uszkodzenie łąk, sadów, ogrodów, lasów, zasiewów i innych kultur rolnych, ogrodowych, rybnych lub leśnych, uszkodzenie ogrodzeń, drzew, krzewów itp.;
- 2) szkody wyrządzone wskutek zniszczenia lub uszkodzenia mienia nieruchomego lub ruchomego (budynków, instalacji, urządzeń technicznych, sprzętów, inwentarza itp.) w związku z ćwiczeniami, manewrami bądź zakwaterowaniem przejściowym w pomieszczeniach albo na terenach i gruntach;
- 3) szkody wyrządzone osobom wskutek utrudnień gospodarczych na obszarach objętych strefą niebezpieczeństwa uniemożliwiających normalne korzystanie przez te osoby z terenów i gruntów oraz szkody poniesione przez osoby z powodu zarządzenia opuszczenia przez nie budynków objętych strefą niebezpieczeństwa.

§ 3. 1. Postępowanie określone w niniejszym zarządzeniu wszczyną się na skutek zgłoszenia przez poszkodowanego roszczenia o odszkodowanie u dowódcy jednostki wojskowej, która wyrządziła szkodę, a jeżeli tej jednostki nie ma już na miejscu lub jest nie znana — u dowódcy garnizonu wojskowego albo w prezydium właściwej rady narodowej, które przesyła zgłoszenie do dowódcy garnizonu.

2. Roszczenie o odszkodowanie powinno być zgłoszone przez poszkodowanego ustnie lub na piśmie, w miarę możliwości niezwłocznie po wyrządzeniu szkody.

§ 4. Postępowanie określone w niniejszym zarządzeniu może być wszczęte przez dowódcę jednostki wojskowej również z urzędu, jeżeli szkoda została wyrządzona przez podległą mu jednostkę wojskową.

§ 5. 1. Niezwłocznie po zgłoszeniu roszczenia o odszkodowanie (§ 3) lub z urzędu (§ 4) dowódca jednostki wojskowej zarządza przeprowadzenie postępowania ugodowego z poszkodowanym.

2. Postępowanie ugodowe ma na celu załatwienie sprawy wynagrodzenia za wyrządzoną szkodę w drodze polubownej na podstawie bezpośredniego porozumienia się z poszkodowanym.

§ 6. 1. Postępowanie ugodowe przeprowadza oficer wyznaczony przez dowódcę jednostki wojskowej. W razie znacznej szkody, niejasności przypadku lub z innych ważnych przyczyn dowódca jednostki wojskowej może z urzędu lub na wniosek wyznaczonego oficera powołać dla przeprowadzenia postępowania ugodowego komisję w składzie trzech członków, w miarę możliwości oficerów.

2. W toku postępowania ugodowego należy ustalić:

- 1) rodzaj szkody, miejsce, datę oraz przyczynę powstania szkody;
- 2) dokładną wysokość szkody (wysokość odszkodowania);
- 3) osobę odpowiedzialną za wyrządzenie szkody oraz inne okoliczności towarzyszące jej powstaniu, a w szczególności, czy szkoda nie powstała z winy samego poszkodowanego lub z wypadku, który nie pozostaje w związku z zajmowaniem kwatery przejściowej albo z używaniem terenów i gruntów.

3. W razie potrzeby wyznaczony oficer lub komisja może przesłuchać świadków i zasięgnąć opinii miejscowego rzeczoznawcy.

§ 7. Z przebiegu dokonanych czynności oficer bądź komisja przeprowadzająca postępowanie ugodowe sporządza sprawozdanie lub protokół, który powinien zawierać:

- 1) datę i miejsce dokonania czynności;
- 2) stopień, nazwisko i imię oficera przeprowadzającego postępowanie ugodowe lub członków komisji;
- 3) nazwisko, imię i adres poszkodowanego;
- 4) zwięzły opis stanu faktycznego;
- 5) określenie miejsca i daty oraz rodzaju i rozmiaru wyrządzonej szkody;
- 6) wysokość żądanego przez poszkodowanego odszkodowania;
- 7) wysokość ustalonego polubownie lub proponowanego odszkodowania;
- 8) nazwiska, imiona i adresy przesłuchanych osób (poszkodowanego, świadków, rzeczoznawcy);
- 9) wzmiankę, że poszkodowany zgadza się lub nie zgadza się na przyjęcie ustalonego odszkodowania;
- 10) stopień, nazwisko, imię oraz przydział służbowy lub adres osoby odpowiedzialnej za wyrządzenie szkody.

§ 8. 1. Jeżeli postępowanie ugodowe z poszkodowanym doprowadzi do polubownego załatwienia sprawy, oficer lub komisja przeprowadzająca postępowanie spisuje akt ugody według wzoru podanego w załączniku.

W akcie ugody należy wskazać rodzaj wyrządzonej szkody i wysokość odszkodowania oraz zaznaczyć, że poszkodowany zrzeka się wszelkich dalszych roszczeń z tytułu wyrządzonej szkody. Akt ugody podpisują dowódca jednostki wojskowej i poszkodowany.

2. Jeżeli ustalona wysokość odszkodowania przekracza zł 1.500, akt ugody podlega nadto zatwierdzeniu przez właściwego dowódcę okręgu wojskowego (równorzędnego). Decyzja w tej sprawie powinna być wydana najpóźniej w ciągu 14 dni licząc od dnia podpisania ugody.

3. W odniesieniu do szkód wyrządzonych przez jednostki wojskowe wchodzące w skład wojsk wewnętrznych akt ugody na sumę przekraczającą 1500 zł zatwierdza stosownie do właściwości Dowódca Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Dowódca Wojsk Ochrony Pogranicza.

4. Akt ugody, podpisany przez dowódcę jednostki wojskowej, a przy sumie odszkodowania przekraczającej zł 1500 — zatwierdzony przez właściwego dowódcę okręgu wojskowego (bądź równorzędnego) lub dowódcę wymienionego w ust. 3, stanowi podstawę do wypłacenia określonej w akcie ugody sumy odszkodowania.

5. Wypłata odszkodowania nie przekraczającego zł 1500 powinna nastąpić w ciągu trzech dni od dnia podpisania aktu ugody przez dowódcę jednostki, a przy odszkodowaniu przekraczającym zł 1500 — w ciągu ośmiu dni od dnia zatwierdzenia ugody przez właściwego dowódcę okręgu wojskowego (bądź równorzędnego) lub dowódcę wymienionego w ust. 3.

6. Wypłaty odszkodowania dokonuje oddział gospodarczy jednostki wojskowej, która wyrządziła szkodę.

§ 9. 1. Jeżeli roszczenie o odszkodowanie zostało zgłoszone i dowódcy garnizonu (§ 3), dowódca garnizonu wyznaczy oficera w celu ustalenia rodzaju i przyczyn powstania szkody, jej wysokości oraz jednostki wojskowej lub osób, które wyrządziły szkodę.

2. Po ustaleniu okoliczności wymienionych w ust. 1 dowódca garnizonu przesyła akta sprawy właściwemu dowódcy jednostki wojskowej, który zarządza przeprowadzenie postępowania ugodowego w trybie §§ 5 — 8.

§ 10. Jeżeli roszczenie o odszkodowanie za szkody wyrządzone w pomieszczeniach zajętych na kwatery przejściowe nie zostało zgłoszone albo jeżeli odszkodowanie nie zostało ustalone i wypłacone natychmiast po wyrządzeniu szkody (§§ 5—8), roszczenie powinno być zgłoszone, a odszkodowanie ustalone i wypłacone w chwili zwolnienia zajętego pomieszczenia.

§ 11. Jeżeli szkodę wyrządzono w mieniu nieruchomości lub ruchomym (budynki, instalacje, urządzenia,

sprzęty, inwentarz itp.) należącym do instytucji lub przedsiębiorstw państwowych albo pozostającym pod zarządem organów administracji państwowej jako mienie opuszczone, postępowanie ugodowe przeprowadza się z przedstawicielem poszkodowanego (zarządcą), który w przypadku dojścia do porozumienia podpisuje akt ugody.

§ 12. Jeżeli z powodu niemożności osiągnięcia porozumienia co do odpowiedzialności za szkodę lub wysokości odszkodowania postępowanie ugodowe z poszkodowanym nie doprowadzi do polubownego załatwienia sprawy, dowódca jednostki wojskowej obowiązany jest w ciągu siedmiu dni od dnia zakończenia postępowania ugodowego przekazać całość akt do prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej, właściwej ze względu na miejsce położenia nieruchomości (budynku, terenu, gruntu) lub kwatery, w których szkoda została wyrządzona.

§ 13. Prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej wydaje orzeczenie w sprawie odpowiedzialności za szkodę jak i wysokości odszkodowania w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnym.

§ 14. Prawomocne orzeczenie prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej stanowi podstawę do wypłaty ustalonego w orzeczeniu odszkodowania. Wypłaty odszkodowania dokonuje oddział gospodarczy jednostki wojskowej, która wyrządziła szkodę, w terminie ośmiu dni od dnia otrzymania orzeczenia.

§ 15. Jeżeli w toku postępowania ugodowego z poszkodowanym (§ 6) ustalono, że szkoda powstała z winy osoby lub osób odpowiedzialnych za tę szkodę, dowódca jednostki wojskowej obowiązany jest niezależnie od dokonania wypłaty odszkodowania zarządzić przeprowadzenie dochodzeń w myśl przepisów o odpowiedzialności i trybie postępowania w sprawach szkód w majątku wojskowym.

§ 16. Przepisów zarządzenia nie stosuje się do szkód wyrządzonych przez jednostki wojskowe na obszarach leśnych, wchodzących w skład państwowego gospodarstwa leśnego, objętych instrukcją Ministra Leśnictwa z dnia 31 maja 1951 r. w sprawie terenowego korzystania przez władze wojskowe i władze bezpieczeństwa publicznego z obszarów leśnych oraz w sprawie zagospodarowania tych obszarów.

§ 17. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *K. Rokossowski*
Marszałek Polski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego: *St. Radkiewicz*

Załącznik do zarządzenia Ministrów
Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa
Publicznego z dnia 16 września 1953 r.
(poz. 1447).

AKT UGODY

sporządzony w dnia 195 . . . r.
w sprawie wynagrodzenia szkody wyrządzonej przez jednostkę wojskową nr

1. Poszkodowany
(nazwisko i imię, nazwa organu administracji państwowej lub instytucji i adres)

oświadcza, iż w związku z używaniem przez jednostkę wojskową nr
(terenu, gruntu, kwatery)

objęciem obszaru strefą niebezpieczeństwa*) została mu wyrządzona szkoda

(wyszczególnić rodzaj wyrządzonej szkody)

i że domaga się zapłaty odszkodowania w kwocie zł

2. Po zbadaniu sprawy i przesłuchaniu w charakterze rzeczoznawcy ob.

zam. ustalono rzeczywistą wysokość szkody na kwotę
zł

3. Poszkodowany oświadcza, iż zgadza się na ustaloną powyżej kwotę zł tytułem
całkowitego zaspokojenia jego roszczeń z powodu wyrządzonej mu szkody oraz zrzeka się wszelkich dalszych roszczeń z tego tytułu.

(podpis poszkodowanego)

(podpis dowódcy jednostki wojskowej nr)

(pieczęć)

Akt ugody zatwierdzam:

. dnia 195 . . . r.
(miejscowość)

(pieczęć)

(podpis dowódcy okręgu wojskowego (bądź równorzędnej lub dowódcy wymienionego w § 8 ust. 3).

*) Niepotrzebne skreślić.